

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň Mgr. Daniely Zemanové a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci **žalobce: P. P.,** proti **žalovanému: Krajský úřad Ústeckého kraje**, se sídlem Velká Hradební 3118/48, Ústí nad Labem, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 5. 2012, č. j. 1362/DS/2012, JID 66730/2012/KÚÚK/Sur, ve věci přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 14. 8. 2012, č. j. 42 A 10/2012 - 7,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 14. 8. 2012, č. j. 42 A 10/2012 - 7, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“), jímž bylo zastaveno řízení o žalobě stěžovatele proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 5. 2012, č. j. 1362/DS/2012, JID 66730/2012/KÚÚK/Sur, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Magistrátu města Ústí nad Labem, odboru kontroly, ze dne 20. 2. 2012, č. j. MM/OK/PD/117145/11/R. Tímto rozhodnutím byl stěžovatel uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. e) bod 1. a § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“).

Krajský soud řízení o žalobě zastavil z důvodu, že stěžovatel řádně nesplnil svou poplatkovou povinnost podle § 2 odst. 2 písm. a), § 4 odst. 1 písm. a) v souvislosti s § 7 odst. 1, větou první, zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích"), přičemž nereagoval ani na výzvu soudu k zaplacení soudního poplatku, v níž byl rovněž náležitě poučen o důsledcích nesplnění této povinnosti. Výzva k zaplacení soudního poplatku přitom byla stěžovateli řádně doručena doručovatelskou službou A-Z Cíl dne 25. 7. 2012 vhozením do jeho schránky. Krajský soud proto podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích v návaznosti na § 47 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."), řízení o žalobě zastavil.

Proti usnesení krajského soudu podal stěžovatel kasační stížnost, v níž se domáhá jeho zrušení, neboť výzva soudu k zaplacení předmětného soudního poplatku za žalobu mu nebyla službou A-Z Cíl doručena. Zmíněné doručení považuje za neúčinné. Podotýká, že kdyby mu byla výzva doručena, jistě by na ni reagoval. Dále uvádí, že svou poplatkovou povinnost splnil dodatečně ve lhůtě, než napadené usnesení nabylo právní moci, a proto má za to, že s ohledem na § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích je zde důvod pro zrušení napadeného usnesení a k zániku jeho práva na soudní ochranu nedošlo.

Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry krajského soudu. Uvádí, že důvod zrušení napadeného usnesení podle § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích v daném případě není, neboť stěžovatel zaplatil soudní poplatek až dne 27. 8. 2012, tj. až po nabytí právní moci předmětného usnesení dne 21. 8. 2012, proto navrhuje zamítnutí kasační stížnosti.

Dříve než Nejvyšší správní soud přistoupil k samotnému přezkumu napadeného usnesení krajského soudu, podotýká, že s přihlédnutím k charakteru napadeného usnesení netrval na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost. Přestože není pochyb o tom, že poplatková povinnost stěžovateli obecně vzniká již podáním kasační stížnosti [§ 4 odst. 1 písm. d) zákona o soudních poplatcích], z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu je patrno, že *v řízení o kasační stížnosti, jehož předmětem je posouzení zákonnosti rozhodnutí o zastavení řízení, které bylo důsledkem nezaplacení soudního poplatku za předchozí kasační stížnost, by opětovné trvání jak na podmínce uhrazení poplatku pro toto řízení, tak i na podmínce povinného zastoupení, ve svém důsledku znamenalo jen další řetězení téhož problému, což by popíralo smysl samotného řízení, a zároveň by nesvědčilo ani zásadě hospodárnosti a rychlosti řízení, která se obecně uplatňuje ve vztahu k výkonu celé veřejné správy* (k tomu srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2007, č. j. 9 As 3/2007 - 77, dostupný na www.nssoud.cz, stejně jako všechna zde uvedená rozhodnutí Nejvyššího správního soudu). Závěry právě uvedené je nutno aplikovat rovněž na daný případ. S přihlédnutím k povaze napadeného usnesení by totiž bylo neúčelné trvat na splnění poplatkové povinnosti, jakož i na povinném zastoupení advokátem v řízení o kasační stížnosti, jehož předmětem je posouzení zákonnosti rozhodnutí o zastavení předchozího řízení, které bylo následkem nesplnění právě poplatkové povinnosti ze strany stěžovatele. Nejvyšší správní soud proto setrvává na již dříve vysloveném stanovisku, že opětovné nesplnění této povinnosti nelze považovat za překážku, jež by bránila posouzení kasační stížnosti a vydání meritorního rozhodnutí. V popsaných případech tedy kasační

řízení nepodléhá poplatkové povinnosti, ani povinnému zastoupení advokátem (obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2011, č. j. 6 Ans 12/2010 - 35).

Dále je třeba konstatovat, že přestože stěžovatel důvod pro podání kasační stížnosti nepodřadil ani pod jeden důvod uvedený v § 103 odst. 1 s. ř. s., je možno z obsahu kasační stížnosti seznat, že stěžovatel uplatňuje důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tj. nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení. Jedná se tedy o důvod přípustný podle § 104 odst. 4 téhož zákona. Přitom je nutno zdůraznit, že právní subsumpce kasačních důvodů pod konkrétní zákonná ustanovení je záležitostí právního hodnocení věci Nejvyšším správním soudem a nejde proto o nedostatek návrhu, který by bránil jeho věcnému projednání (k tomu srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2004, č. j. 2 Afs 7/2003 - 50, publikovaný pod č. 161/2004 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené usnesení krajského soudu v intencích podané kasační stížnosti a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Podle § 2 odst. 2 písm. a) zákona o soudních poplatcích je poplatníkem soudního poplatku ve věcech správního soudnictví ten, kdo podal žalobu nebo jiný návrh, kterým se zahajuje řízení, přičemž podle § 4 odst. 1 písm. a) téhož zákona vzniká poplatková povinnost za toto řízení podáním žaloby. Zaplacení soudního poplatku je právní skutečností, která se svými důsledky přibližuje podmínkám řízení a která v konkrétních případech může vést k omezení práva na přístup k soudu. Podle § 9 odst. 1 téhož zákona *nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví.* Zákon o soudních poplatcích tedy umožňuje předejít následkům nezaplacení soudního poplatku v podobě zastavení řízení tím, že navrhovateli dává možnost zaplatit soudní poplatek na základě výzvy soudu ve lhůtě jím stanovené podle § 9 odst. 1 a 2 zákona o soudních poplatcích. Nutno podotknout, že krajský soud splní svou povinnost vyzvat účastníka řízení k zaplacení soudního poplatku, jen pokud takovou výzvu účastníku řízení řádně doručí. I v případě, že by účastník ani na tuto výzvu nereagoval a svou poplatkovou povinnost nesplnil, umožňuje zákon odvrátit účinky usnesení o zastavení, pokud účastník řízení tuto svou poplatkovou povinnost dodatečně splní nejpozději předtím, než usnesení o zastavení řízení nabude právní moci (§ 9 odst. 7 téhož zákona). V takovém případě pak soud, který usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku vydal, jej zruší, je-li poplatek zaplacen ve věcech správního soudnictví dříve, než usnesení nabylo právní moci. Ustálená judikatura Ústavního soudu (k tomu např. nález ze dne 13. 11. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 2/07, dostupný na http://nalus.usoud.cz) a správních soudů (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2008, č. j. 5 Afs 1/2007 - 172, publikovaný pod č. 2328/2011 Sb. NSS) v této souvislosti dovodila, že poplatkovou povinnost lze dodatečně splnit nejpozději týž den, kdy došlo k nabytí právní moci usnesení o zastavení řízení, tj. kdy došlo k doručení usnesení o zastavení řízení poslednímu z účastníků řízení.

Ze soudního spisu jsou patrny tyto podstatné skutečnosti. Stěžovatel nezaplatil soudní poplatek při podání žaloby, proto byl krajským soudem vyzván usnesením ze dne 19. 7. 2012, č. j. 42 A 10/2012 - 5b, aby ve lhůtě 5 dnů od doručení tohoto usnesení zaplatil soudní poplatek. Předmětná výzva byla doručována prostřednictvím doručovatelské služby na adresu D., K., kterou stěžovatel uvedl v žalobě jako adresu „bytem“. Protože stěžovatel

nebyl na této adrese zastižen a jednalo se o zásilku typu III., tj. o písemnost doručovanou podle § 50 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř."), podle něhož byl krajský soud povinen ve spojitosti s § 42 odst. 5 s. ř. s. postupovat, byla mu výzva vhozena do schránky. Jejím vhozením do schránky byla písemnost doručena. Na doručence je pak patrno, že ke vhození došlo dne 25. 7. 2012. Od tohoto okamžiku pak krajský soud odvíjel počítání pětidenní lhůty k zaplacení soudního poplatku. Vzhledem k tomu, že ani do dne 14. 8. 2012 krajský soud ve své účtárně neevidoval zaplacení předmětného poplatku, vydal v souladu se zněním § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích kasační stížností napadené usnesení o zastavení řízení o žalobě pro nezaplacení soudního poplatku. Předmětné usnesení bylo stěžovateli doručeno opět vhozením do schránky dne 21. 8. 2012, tentokrát na adrese V., Ch., kterou stěžovatel v žalobě uvedl jako adresu, na níž se měl toho času nacházet. Tímto dnem rovněž nabylo předmětné usnesení právní moci. Stěžovatel následně z výše uvedených důvodů napadl usnesení o zastavení řízení včas podanou kasační stížností. Zároveň dne 27. 8. 2012 uhradil u krajského soudu soudní poplatek za podanou žalobu. Krajský soud však nepostupoval podle § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích a své usnesení nezrušil, neboť k úhradě poplatkové povinnosti za žalobní řízení došlo opožděně, tj. až 6 dní po té, kdy usnesení o zastavení řízení nabylo právní moci a kdy měl stěžovatel poslední možnost poplatkovou povinnost splnit.

V kasační stížnosti stěžovatel předně namítá, že mu výzva k zaplacení soudního poplatku nebyla řádně doručena. Pokud by tomu tak bylo, nesplnil by krajský soud povinnost podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích a vydání napadeného usnesení by tak bylo stiženo vadou způsobující nezákonnost tohoto rozhodnutí. Proto se Nejvyšší správní soud nejdříve zabýval problematikou doručení předmětné výzvy. Zjistil přitom, že stěžovatel v žalobě v rámci osobních údajů uvedl adresu „bytem D., K.", jakož i adresu „V., Ch.", na které se měl toho času nacházet. Předmětnou výzvu krajský soud doručoval pouze na prvně uvedenou adresu, aniž by si jakkoli ověřoval, že se na této adrese stěžovatel skutečně v době doručování zdržoval. Po té, co stěžovatel na předmětnou výzvu nijak nereagoval a soudní poplatek nezaplatil, vydal krajský soud napadené usnesení o zastavení řízení z důvodu nezaplacení soudního poplatku, které stěžovateli doručoval, bez jakéhokoli vysvětlení, již na adresu, na níž se měl stěžovatel toho času zdržovat. Vzhledem k tomu, že na toto usnesení stěžovatel reagoval včas podanou kasační stížností, jakož i zaplacením požadovaného soudního poplatku, je zcela evidentní, že se stěžovatel skutečně na adrese v Ch. vyskytoval. Nejvyšší správní soud má za to, že krajský soud pochybil, pokud v případě výzvy doručoval písemnost na prvně uvedenou adresu, neboť stěžovatel uvedením adresy, na níž se měl toho času zdržovat, dal nepochybně najevo, kde bude k dosažení. Proto byl krajský soud povinen doručovat právě na tuto adresu. Nejvyšší správní soud vycházel z následujících úvah.

Podle § 46a o. s. ř., který je nutno s ohledem na § 42 odst. 5 s. ř. s. aplikovat rovněž pro řízení ve správním soudnictví, neboť soudní řád správní komplexně problematiku doručování neupravuje, *se adresátu doručuje na adresu pro doručování, lze mu rovněž doručit na kterémkoliv jiném místě, na němž bude zastižen* (odst. 1). *Jestliže o to adresát požádá, soud doručuje na jinou adresu nebo elektronickou adresu, kterou mu sdělil, nevylučuje-li to zákon nebo povaha věci, zejména může-li to přispět k urychlení řízení. Tato adresa je pro dané řízení adresou pro doručování* (odst. 2). *Adresát je v řízení povinen bez zbytečného odkladu soudu*

sdělit změny veškerých skutečností významných pro doručování podle odstavce 2, tyto změny jsou vůči soudu účinné, jakmile mu byly adresátem oznámeny (odst. 3).

Adresou pro doručování u fyzické osoby se pak ve smyslu § 46b o. s. ř. rozumí adresa místa v České republice, kterou účastník řízení (adresát) uvede ve svém podání nebo jiném úkonu učiněném vůči soudu, na kterou mu mají nebo mohou být doručovány písemnosti. Pokud tak neučiní, je adresou pro doručování u písemnosti doručované prostřednictvím doručujícího orgánu, účastníka řízení nebo jeho zástupce adresa evidovaná v informačním systému evidence obyvatel, na kterou jí mají být doručovány písemnosti; není-li taková adresa evidována, adresa místa trvalého pobytu vedená podle zvláštního právního předpisu.

Z právě uvedeného je zřejmé, že adresátovi má být doručováno především na adresu, kterou soudu uvedl ve svém podání nebo při jiném procesním úkonu. V nyní projednávané věci stěžovatel v žalobě v rámci osobních údajů uvedl adresu „bytem D., K.“, a vedle toho i adresu „V., Ch.“, na jejímž místě se měl toho času zdržovat. Nejvyšší správní soud má za to, že krajský soud byl povinen doručovat na adresu, na níž bylo zdržování se stěžovatele avizováno, přestože stěžovatel výslovně neuvedl, že si přeje, aby tato adresa byla považována za adresu pro doručování. Uvedení adresy v Ch. je totiž nutno považovat za implicitní žádost o doručování právě na tuto adresu. K danému zdejší soud dospěl na základě toho, že uvedení této adresy nelze přisoudit žádný jiný smysl, než sdělení soudu o tom, kde bude stěžovatel zastižen a kam je tedy vhodné písemnosti doručovat. Přitom zdejší soud neshledal, že by zákon či povaha věci bránily ve vyhovění stěžovatelově vůli, aby byl kontaktován na adrese, kde se měl toho času nacházet. Naopak zdejší soud má za to, že doručování na adresu, na níž stěžovatel svoje zdržování se ohlásil, by v daném případě evidentně přispělo k urychlení řízení. Závěr zdejšího soudu potvrzuje i ta skutečnost, že při následném doručování napadeného usnesení na tuto adresu stěžovatel do šesti dnů na předmětné usnesení reagoval a podal nejen kasační stížnost, ale zaplatil i soudní poplatek. Z právě uvedených důvodů zdejší soud dospěl k závěru, že pokud krajský soud výzvu na zaplacení soudního poplatku doručoval na adresu v K., a nikoli na adresu, na níž stěžovatel sdělil, že se bude nacházet, dopustil se pochybení, jehož důsledkem nelze mít výzvu za řádně doručenou. Vydal-li pak krajský soud usnesení, kterým řízení o žalobě zastavil z důvodu nesplnění poplatkové povinnosti, aniž byla předmětná výzva na zaplacení soudního poplatku řádně doručena, a stěžovateli tak umožněno se o ní řádně dozvědět, nelze než konstatovat, že řízení před krajským soudem bylo stiženo vadou, která mohla mít vliv na zákonnost jeho rozhodnutí. Takovým postupem totiž krajský soud znemožnil stěžovateli přístup k soudní ochraně. Kasační stížnost je proto důvodná.

Stěžovateli však nelze přisvědčit, že by v daném případě byly podmínky pro postup podle § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích, tj. pro zrušení napadeného usnesení zaplacením soudního poplatku nejpozději dnem nabytí právní moci zrušujícího usnesení (k tomu srovnej např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2012, č. j. 9 Afs 7/2012 - 49). V daném případě totiž stěžovatel soudní poplatek uhradil až šest dní po nabytí právní moci napadeného usnesení, a proto zde důvod zrušení napadeného usnesení podle § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích nebyl.

Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí soudu přezkoumal v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. a ze shora uvedeného důvodu dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, neboť v řízení před krajským soudem shledal takové vady řízení, které mohly mít vliv na zákonnost. Proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. napadené rozhodnutí krajského soudu zrušil a věc mu současně vrátil k dalšímu řízení. O věci přitom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání. Zdejší soud upozorňuje, že podle § 110 odst. 4 s. ř. s. je krajský soud v dalším řízení vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu a v souladu s ním bude povinen odstranit předmětnou vadu řízení.

O náhradě nákladů řízení ve věci kasační stížnosti stěžovatele rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. září 2012

JUDr. Radan Malík
předseda senátu